

16.5.2016

Yksikön päällikkö

Hyvinkään kaupunki, ympäristölautakunta
PL 21
05801 Hyvinkää

Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausunto Hyvinkään kaupungin rakennusjärjestysluonnoksesta

HEL 2016-005241 T 10 03 01

Hyvinkään kaupungin ympäristölautakunta on pyytänyt Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausuntoa Hyvinkään kaupungin rakennusjärjestysluonnoksesta. Keski-Uudenmaan maakuntamuseo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Rakennusjärjestyksessä 4 §:ssä käsitellään arvokkaita kulttuuriympäristöjä ja maisema-alueita. Siinä on tuotu esiin seuraavat inventoinnit, joiden alueet ja kohteet tulee ottaa huomioon. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY-2009), maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt, jotka käsittävät sekä maisema- että rakennetun kulttuuriympäristön alueita. Hyvinkään kulttuuriympäristön hoitosuunnitelmassa on osoitettu paikallisesti arvokkaat rakennuskohdet ja -alueet sekä asemakaavan tai rakennussuojelulain perusteella suojellut rakennukset.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo pitää puutteena, ettei Hyvinkäällä kulttuuriympäristökohteita ja maisemia ole keskustajaaman ulkopuolella järjestelmällisesti inventoitu. Tämän seurauksena arvokkaiden kohteiden tunnistaminen edellyttää rakennusvalvonnalta erityistä osaamista ja tarkkuutta.

1. LUKU YLEISTÄ

Kulttuuriympäristökohteeseen kohdistuvat toimenpiteet

Rakennusjärjestyksessä todetaan seuraavasti: ”Jos kysymyksessä on arvokkaaksi arvioitu kohde tai alue, ennen kaupunkikuvaan vaikuttavien toimenpiteiden toteuttamista, käyttötarkoituksen tai sisätilojen muuttamista on oltava hyvissä ajoin yhteydessä rakennusvalvontaviranomaiseen. Tällöin on tarvittaessa pyydettävä museoviranomaisen

16.5.2016

Yksikön päällikkö

lausunto muutoshankkeesta ja kohteen kulttuurihistoriallisesta arvosta, kun suunniteltu rakentamis- tai maisemaa muuttava työ kohdistuu edellä määriteltyyn arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön tai suojeltuun rakennukseen.”

Keski-Uudenmaan maakuntamuseon näkemyksen mukaan edellä mainittu ohje turvaa rakennetun kulttuuriympäristön säilymisen inventoitujen kohteiden osalta. Sen sijaan ongelmallisempaa on, miten inventoimattomien arvokkaiden kohteiden säilyminen voidaan turvata.

Suojeltuun rakennukseen kohdistuvat toimenpiteet

Rakennusjärjestysluonnoksessa todetaan seuraavasti: ”Kun rakennus on asemakaavassa suojeltu ja siinä on määrätty, että rakennuksen julkisivun tyyliä ja ominaispiirteitä ei saa muuttaa, tyylin ja ominaispiirteiden muuttamiseksi katsotaan, ellei erityisistä syistä muuta johdu, rakennuksen julkisivun, katon, ovien ja ikkunapuitteiden ja –karmien materiaalin, värityksen sekä ikkunajaon muuttaminen. Kun suojelu koskee rakennuksen sisätiloja, tyylin ja ominaispiirteiden muuttamiseksi katsotaan sisäkaton, seinien, lattian, listojen, helojen ja valaisinten sekä kiinteiden kalusteiden muuttaminen.”

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo pitää ohjetta erittäin hyvin suojelutavoitteet huomioon ottavana.

Arvokkaan rakennuksen purkaminen

Rakennusjärjestyksessä todetaan seuraavasti: ”Historiallisesti ja maisemallisesti arvokkaita rakennuksia ei tule purkaa ilman pakottavaa syytä. Rakennuksen korjaamisessa on otettava huomioon rakennuksen ominaispiirteet, eikä korjaaminen saa harkitsemattomasti johtaa tyyllillisesti alkuperäisestä rakennuksesta poikkeavaan lopputulokseen. Suojeltua rakennusta ei saa muuttaa tai käyttää niin, että rakennuksen suojeluarvo vähenee. Näille alueille rakentamista suunniteltaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota suunnittelun hyvään laatuun ja varmistuttava, että käytävissä on kaikki ajanmukaiset lähtötiedot. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rakennusten sijoittumiseen ympäristöön, maisemaan ja alueen rakennuskantaan niin, että kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot säilyvät. Alueella olevaa rakennuskantaa ja pihapiirejä tulee säilyttää ja korjata perinteitä vaalien. Rakentamisen tulee tapahtua alueen kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja huomioiden. Maisemallisesti tärkeitä ja arvokkaita kohteita, metsäsaarekkeitä tai puita tulee säilyttää.”

16.5.2016

Yksikön päällikkö

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo pitää tärkeänä, että tapauskohtaisesti arvioidaan myös inventoimattomien kohteiden historiallista ja maisemallista arvoa purkulupahakemusten yhteydessä.

2. LUKU RAKENNUKSEN RAKENTAMINEN

5 § Rakennuksen soveltuminen ympäristöön ja kaupunkikuvalliset vaatimukset

Luvussa todetaan, miten uuden rakentamisen on sovelluttava ympäröivän alueen yleisesti noudatettuun rakennustapaan sekä tonttiin tai rakennuspaikkaan rajoittuvaan katuun ja muuhun julkiseen kaupunkitilaan rakennuksen sijoituksen, koon, muodon, ulkomateriaalien, värityksen, valaistuksen sekä julkisivun jäsentelyn osalta. Tontilla ja rakennuspaikalla rakennusten on muodostettava kaupunkikuvaltaan sopusuhtainen ja alueen luonnonarvot huomioon ottava kokonaisuus. Ilmanvaihtokonehuoneet ja niihin liittyvät laitteet ja kanavat sekä muut tekniset laitteet on suunniteltava rakennuksen luonteeseen ja kaupunkikuvaan soveltuviksi.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo pitää edellä mainittuja vaatimuksia erittäin hyvinä kaupunkikuvan ja ympäristön vaalimiseksi.

3. LUKU ERITYISET MÄÄRÄYKSET ERILLISPIENTALON RAKENTAMISEKSI

22 § Rakennetun ympäristön kunnossapito

Luvussa todetaan mm. seuraavasti: ”Jos kysymyksessä on kaavassa suojeltu tai muutoin arvokkaaksi arvioitu alue, on ennen kaupunkikuvaan vaikuttavien toimenpiteiden toteuttamista oltava hyvissä ajoin yhteydessä rakennusvalvontaviranomaiseen.” Tämä edistää maakuntamuseon näkemyksen mukaan rakennusperinnön säilymistä

6. LUKU RAKENNUKSEN ELINKAARI

32 § Rakentamisen sopeutuminen ympäristöön

Pykälässä määrätään seuraavasti: ”Rakennusten sijainnin rakennuspaikalla tulee olla sellainen, että maiseman luonnonmukaisuus mahdollisuuksien mukaan säilyy. Rakennuksen korkeusaseman tulee sopeutua olemassa olevan ympäristön korkeusasemiin. Avoimien peltoalueiden ja näkyvien maaston korkeimpien kohtien käyttämisestä rakennuspaikkoina tulee välttää. Maisemallisesti merkittävillä peltoalueilla rakentaminen tulee sijoittaa olemassa olevien pihapiirien ja metsäsaarekkeiden tuntumaan. Rakentamisessa on mahdollisuuksien mukaan säilytettävä rakennuspaikan luonnonmukaisuus sekä säästettävä arvokkaita

16.5.2016

Yksikön päällikkö

kasvillisuuden reunavyöhykkeitä, luonnon merkittäviä kauneusarvoja ja erikoisia luonnon-esiintymiä kuten siirtolohkareita, kauniita yksittäispuita jne. Rakennuspaikalla rakennusten tulee muodostaa ympäristökuvaltaan ja jäsenyksensä puolesta yhtenäinen rakennusryhmä. Rakennuspaikka tulee tarvittaessa sopivin istutuksin liittää ympäröivään maisemaan. Rakennettaessa on uudisrakentamisen, lisärakentamisen ja uudestaan rakentamisen sopeuduttava olevaan rakennuskantaan ja maisemaan sijoituksensa, kokonsa, muotonsa, ulkomateriaaliensa ja värityksensä sekä julkisivujäsenyksensä puolesta.”

Keski-Uudenmaan maakuntamuseon mielestä määräys on laadittu hyvin kulttuuriympäristön ja maiseman arvot huomioiden.

33 § Rakennuksen kunnossapito ja korjaaminen

”Rakennusta on hoidettava ja pidettävä kunnossa, eikä sitä saa päästää rapistumaan korjauskelvottomaksi. Rakennuksen julkisivut on pidettävä asianmukaisessa ja siistissä kunnossa. Ilkivallan aiheuttamat vahingot kuten töhryt on poistettava julkisivuista mahdollisimman pian.”

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo pitää tätä pykälää rakennusperinnön hoidon ja vaalimisen näkökulmasta olennaisena. Rakennuksen kulttuurihistoriallisia arvoja ei voida säilyttää, jos rakennus on päästetty niin huonoon kuntoon, että sen kunnostaminen turvalliseksi ja terveelliseksi merkitsisi käytännössä uudisrakentamista. Rakennusten kunnossapidon edistämistä tulisikin entistä enemmän nostaa esiin.

34 § Rakennuksen tai sen osan purkaminen

Rakennusjärjestysluonnoksessa purkamisesta määrätään seuraavasti: ”Rakennuksen purkamiseen tarvitaan purkulupa, jonka liitteenä vaaditaan purkujäteselvitys. Rakennusvalvontaviranomainen voi erityisestä syystä purkamislupahakemusta käsitellessään edellyttää, että hakija toimittaa selvityksen rakennuksen ja sen sisätilan historiallisesta tai rakennustaiteellisesta arvosta.”

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo esittää, että tähän pykälään lisätäisiin vaatimus kuntoselvityksen tekemisestä aina silloin, kun kyseessä on kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde tai inventoimaton rakennus, jolla selkeästi on em. arvoja.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo esittää, että liitekarttoihin lisätään Hyvinkään kaupungin alueelta maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt. Maakuntamuseolla ei ole muuta huomautettavaa Hyvinkään kaupungin rakennusjärjestysluonnoksesta.

Lisätiedot

Postiosoite
PL 4300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginmuseo@hel.fi

Käyntiosoite
Aleksanterinkatu 16
Helsinki
<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmuseo>

Puhelin
+358 9 310 36630
Faksi
+358 9 310 36664

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

16.5.2016

Yksikön päällikkö

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 503756846
sari.saresto(a)hel.fi

Anne Mäkinen
yksikön päällikkö

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu